

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravitelstvo in ekspedicijski v
„Katal. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzema nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 215.

V Ljubljani, v četrtek 20. septembra 1894.

Letnik XXII.

Drugi socijalistični shod v Kamniku.

(Izvirno poročilo).

To vam je bilo zanimivo! — Že na prvem shodu se jim je štrena nekoliko zmedla in menili smo, da so sami izprevideli, da pri nas ne gre; da se ne izplača, k nam hoditi. V svojim poročilu smo jim to še enkrat povedali, dodali pa tudi z resnično dobro voljo nekaj prijateljskih svetov; ker niso hoteli slušati, imajo, kar so izkali — sijasko, hujši od prvega.

Dasi je „Slovenec“ že prinesel nekoliko kratkega poročila o tem shodu, vendar ker smo opazili, da ti shodi kot nekak nov dosedaj nenavaden pojav na daleč okolu precej zanimanja vzbujajo, boji nam dovoljeno, nekoliko obširnejšim biti. Prizadevali si bomo tudi to pot biti objektivni in trezni, če prav nam zadnji „Delavec“ ni meril z isto mero.

V nedeljo dopoldne z jutranjim vlakom pripeljalo se je k nam 6 ljubljanskih socijalistov. Pripeljal pa se je še nekdo drug, — pripeljalo se je tudi — da bi jih! — 9 udov slovenskega katoliškega delavskega društva ljubljanskega, devet vrlih mož, ne plačanih agitatorjev, ampak pravih delavcev iz ljubljanskih tovarn.

Ob dveh popoldne — verno ljudstvo je ravno vrelo h krščanskemu nauku — bili smo na torišču; za našim hrbtom mestna straža in žandarji. Shodu je prisostvoval kakor prvič c. kr. okrajni komisar g. Klein. Sodrugi Grablovič odpravi zborovanje, kakor običajno, s kratkim nagovorom, opomina navzoče k mirnemu in dostojnemu vedenju, omenja, da je shod sklicalo politično društvo „Bodočnost“ in hoče priti k dnevnemu redu. Tajnik ljubljanskega delavskega društva, Gostinčar, seže Grabloviču urno v besedo in ugovarja, da bi bil to „društven shod“, ker je na vabilih podpisan „sklicatelj“, torej od zasebnika sklican shod, kateremu navzoči volijo predsedništvo, tej postavni tirjatvi udali so se po kratkem ugovarjanju tudi „sklicatelji“. — Tedaj volimo! Kdo bo predsednik? Gostinčar! Živio Gostinčar — naš

predsednik! Prav tako gladko je šlo s podpredsednikom in zapisnikarjem. Z vsklikom sta bila izvoljena tovariša Urbančič in Potočnik. S tem je bila reč dobljena; popolnoma pravilnim potom bil je shod — naš „Sklicatelj“ so zapustili predsedniške sedeže, katere so zavzeli naši!

Predsednik se v krepkem nastopu zahvali za izvolitev, predstavi vladnega zastopnika in takoj izrazi svojo indignacijo, da se je shod sklical to uro, ko se v cerkvi vrši javna služba Božja. — Vemo sicer, da je po paragrafu dovoljeno take komedije napravljati med popoldanskim cerkvenim opravilom. A ti paragrafi ravno! Ti roke drže verski brezbržnosti in proticerkvenemu ravnanju. Verjamete li, da ni več daleč čas, ko bodo zakonodajalci sami klicali na pomoč vero in duhovnika proti destruktivnim elementom, ki so jih vzgojili?! Crispi jo že kliče. Ste ga slišali oni dan v Neapolju? — Paragraf ta je popolnoma istih mislij kakor Grablovič, ki je dejal, „da je poštenemu kristjanu dosti, če le zjutraj svojo pobožnost dobro opravi“. — Prvi je besedo dobil sodrug Grablovič. Razpravljal je napovedano točko dnevnega reda „Položaj delavskega ljudstva in njegove tirjatve“, govoril o kapitalizmu itd. Toda Grablovič je pozabil, da ni več predsednik in ker se je začel vmešavati v predsednikovo področje, vzel mu je predsednik besedo.

Potem je prišel k besedi domači kapelan Janez Kalan. Najpoprej se obrne do rokodelskih pomočnikov in delavcev, ki so po zadnjem shodu menda menili, da jim je nasprotnik, ker je govoril zoper sklicatelje shoda. To je zmota, ki je prišla iz napačnega podučjenja. Zato smemo to imenovati po pravici hujskanje. Splošno se je pri nas razumelo in mislilo, da se gre tu za rokodelske pomočnike — zoper mojstre; vsled tega je prišlo med nje od zadnjega shoda neko nasprotstvo, kar je obžalovanja vredno, ker nikomur nič ne koristi. Na to razloži elementarne pojme „socijalnega vprašanja“, da so v tem obseženi vsi nižji stanovi, ravno tako mojstri kakor njih pomočniki, kmetje kakor navadni delavci.

Priznava potrebo preosnove človeške družbe, le ne načinom socijalne demokracije. Omenja nekaterih krivih naukov te smeri. Zavrača zadnjega „Delavca“, v katerem je bil popisan prvi shod, njegove umazanije, ki nimajo najmanjše dotike s socijalnim vprašanjem, iz česar je videti, da mu je prvi namen ljudi našuntati zoper cerkev, gorostasno trditev njegovo, da cerkev ni nič storila za omiko, Turki pa (!!). Omenja zveze liberalizma s kapitalizmom in Judov s socijalno demokracijo. Površno spomina nekaterih vzrokov revščine med kmeti in rokodelci, več pa da bo prilika govoriti o tem v bodočem slovenskem katoliškem društvu za kamniški okraj, ki se ima v kratkem ustanoviti v ta namen, da bo skrbelo za zdrav poduk ljudstva o vseh za naš čas važnih zadevah, tedaj tudi socijalnih. Torej živela krščanska socijalna načela, živelo slovensko katoliško delavsko društvo ljubljansko, živelo bodoče slov. kat. društvo kamniško!

Za njim je besedo poprijel predsednik Gostinčar. Predstavil je poslušalcem botra socijalne demokracije Marxa, ki je bil Jud; dokazoval, da socijalna demokracija nima trdne podlage, da stoji na ilnatih nogah, da hoče bolno glavo in roko ozdraviti s tem, da jo odreže; pečal se je s trditvami socijalne demokracije, z njihovim materijalističnim naziranjem, ki ne pozna ne duše ne večnosti, vsled česar se človek sam poniža do živali in se sam odreka človeškim pravicam. Konečno povabi navzoče na javni shod, ki ga priredi slov. katol. delavsko društvo prihodnje nedelje ob pol desetih v rokodelskem domu v Ljubljani.

V kratkem, odločnem govoru zavrne lesni trgovec in gostilničar, Jožef Fajdiga, nekaj lažij zadnjega „Delavca“, ki pripoveduje, kako tukajšni obrtniki plačujejo svoje delavce. Opazka o plačanem agentu napravila je največji efekt.

Na to je prišel do besede sodrug Brozovič Ugovarjal je trditvam predgovornikov in razvijal načela socijalne demokracije. — Govornikom nasprotne stranke se vidi, da morajo imeti prav veliko — pro-

LISTEK.

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

XXXIII.

Necega dne stopil je jeden čuvajev skrivnostnega obraza v mojo ječo ter mi dejal:

»Ko je bila še Angelica tu . . . ki je Vam nosila kavo . . . in je dolgo ostajala tu in klepetala . . . bal sem se jaz vedno, da vam ne bi izvil vrag Vaših tajnostij, gospod . . .«

»Niti ene ni izvedela«, rekel sem mu jezno; »ako bi tudi imel katere, ne bil bi tako neumen, da bi si jih pustil izmolsti. Kaj hočete?«

»Razumijte; jaz ne pravim, da ste neumni, a Angelici jaz nisem zaupal; sedaj pa, gospod, no nimate nikogar, ki bi Vam delal družčino . . . upam . . . da . . .«

»Kaj? Izgovorite se vže vender.«

»A prej prisezite, da me ne bodete izdali.«

»No, kar se pa tiče tega, vže lahko prisežem; še nikdar nisem nikogar izdal.«

»Vi torej izrecno pravite, da prisežete?«

»Da, prisežem, da vas ne izdam. Pa vedite, vrag, ki ste, človek, ki je sposoben, da koga izda, sposoben je tudi, da prelomi prisego.«

Vzel je iz žepa pismo in trese se mi je je izročil, roté me, da je takoj raztrgam, ko je preberem.

»Bodite mirni, rekel sem mu, pismo odpirajte; »tako, ko je preberem, raztrgam je v pričo Vas.«

»Ne, gospod, ker morate odgovoriti in jaz ne morem čakati. Storite, kar vam drago: samo to se morava dogovoriti: kakor hitro čutite, da kedo prihaja, pazite, ako bodem jaz, pel bodem vselej pesem »Sanjal sem, da sem sanjal.« V tem slučaju se vam ni treba bati ničesar in imate lahko v žepu vsak papir, ki ga hočete. Ako pa ne slišite te pesni, nisem jaz ali pa nisem jaz sam. V tem slučaju pa ne smete imeti nobenega tajnega papirja, ker utegne priti preiskava, ako pa imate kak papir, morate ga raztrgati in vreči skozi okno.«

»Le mirni bodite. Jaz vidim, da ste previdni in previden bodem i jaz.«

»In vender ste me imenovali vraga.«

»Prav imate, da mi očitete to«, dajal sem mu, stisnivši mu roko, odpustite mi.«

Odsel je, jaz pa sem bral:

»Jaz sem . . . (tu je stalo ime) eden največjih vaših občudovalcev: vašo »Franciško Riminsko« znam na pamet. Zaprt sem radi . . . (tu povedal mi je vzrok svojemu zaporu in dan), dal pa bi Bog ve koliko krvi za dobroto, biti z Vami skupaj ali imeti vsaj ječo poleg Vaše, da bi se mogla pogovarjati. Odkar mi je povedal Tremerello (tako reciva svojemu zaupancu), da ste zaprti in zakaj, dihtel sem poželenja, povedati vam, da vas nihče ne obžaluje tako kot jaz. Bodite tako dobri in sprejmite ta le predlog: da si oba malo olajšava tugo samote s dopisovanjem. Zagotavljam vas in vam dam svojo možko besedo, da živa duša ne bode zvedela od mene ničesar, prepričan sem, da smem pričakovati iste tajnosti od vas, ako sprejmete predlog. Mej tem pa, da zveste nekoliko, kedo da sem, hočem vam na kratko povedati svojo zgodovino itd.«

Potem pa je bila v kratkem popisana zgodovina življenja njegovega. (Dalje sledi.)

stega časa za svoje socijalne, zgodovinske, filozofične in kdo ve kake študije, da vedó povedati, kaj pišejo „Politische Fragmente“ o govornikih socijalnega kurza, da poznajo mahomedansko-arabsko kulturo, ki jo je cerkev uničila in da vedó, kaj in kedaj je Plato modroval o državni otroški vzgoji. Celó mi, ki nam ni treba šila in šivanke sukati, težko dobimo čas za Platona in za preiskovanje mahomedansko-arabske kulture. Razun tega jim ne smemo odrehati vsake govorniške zmožnosti, — res sredstva, s katerimi bi jim ne bilo nemogoče nerazsodnih ljudij zase pridobiti. Ta dan vendar vsa učenost ni nič pomagala.

Za Brozovičem je govoril Grablovič blizu — dve uri. Odkrito povemo: Mi smo moža občudovali, s koliko gorečnostjo, kolikim patosom je branil svojo reč in kljub temu, da so ljudje malo pazili, kaj govori, kljub vsemu ugovarjanju vstrajal na govornici, dokler ga ni pregnala sila ž nje. In če je res, da je plačan, priznati moramo, da svoje delo vestno opravlja in svoje plačilo pošteno zasluži. Da je bilo med brezkončnim govorjenjem nekaj resničnega, tega ne tajimo. Seveda je potrpežljivost poslušalcev vedno bolj pojemala, da so začeli govornika h koncu priganjati, mej seboj se razgovarjati in smejati, med tem ko je neutrudljivi govornik v eno mer svojo reč naprej vlekel. Da bi se mu ne mogla očitati nestrpnost, ga predsednik ni hotel prekiniti. Če je imel res namen, govoriti zato tako dolgo, da bi mi ne mogli več do besede, kakor so ga sodili, ne vem, — zgodilo pa se je res tako. Po štiriurnem stanju in zborovanju, med tem ko je šum vedno večji postajal, — dasi posebnih nerednostij ni bilo, — iznenadi nas novica, da vladni zastopnik shod zaključuje.

K besedi so bili oglašeni še sodrug Železnikar, zapisnikar Potočnik in g. dr. Janez Krek, ki je prispel s popoldanskim vlakom k shodu. Če nam tudi ni bilo dano zadnje besede govoriti, — priliko govoriti bomo imeli še večkrat, — stvar je bila odločena, vojska dobljena! Pogoreli so do tal.

Shod, od začetka bolj pičlo obiskan, je vedno bolj naraščal, posebno po končanem krščanskem nauku. Bilo vam je najraznobjnejše poslušalstvo. Ceniti jih smemo udeležencev vsaj kakih tri do štiri sto; morda jih je bilo tudi več. Med temi jih je ploskalo Brozoviču in Grabloviču kakih 8 ali 10 večinoma Ljubljčanov. Domačih skoro nismo videli med njimi. Pa recimo, da jih je tudi nekaj, pa si v tej neugodni sapi ne upajo prav pokazati svoje barve, sklicatelji so se vendar lahko prepričali, da je tu ves trud zastoj. Mi pa smo jim res hvaležnosti dolžni, ker so nam — plačali plakate in oskrbeli shod, na katerem smo mogli marsikaj v razjasnenje pojmov povedati in slišati. Tako zabavnega popoldneva že davno nismo imeli. Kadar jih veseli, pa — naj pridejo še!

Toda zlobni ne smemo biti. In tudi tega poročila ne moremo skleniti, da ne bi ob koncu razodeli svojih srčnih čustev, ki so nas prehajale med zborovanjem: čustev globokega žalovanja in obžalovanja, da možje, ki imajo deloma dober namen, tudi nekaj zmožnosti in pa toliko gorečnosti, da te gorečnosti ne posvete boljši stvari, kakor je ta, ki jo propagirajo. Kako moremo izraziti žal, ki nas tare ob pogledu človeka, ki hoteč utešiti vse svoje želje edino na tem svetu, grabi in dirja za srečo, pa je ne more dobiti in doseči, kakoršne si želi, nikdar, — večne pa ne pozna in ne mara! In je ne pusti poznati še drugim! Gorjé res — kakor je pisala „Edinost“ — ako se jim posreči razširiti te svoje nauke, ako se jim posreči iztrgati vero iz ljudskih src! Naj bi vendar vrgli nazaj Judežev groše, s katerimi naj prodajo slovensko ljudstvo tujim nakanam, ki se prodati — ne bode dalo! Prokleti naturalizem in ž njim oni, ki so ga rodili! koliko milijonov je onesrečil časno in večno, najprej kot oče liberalizma, sedaj v podobi naravne posledice in ob jednem odpora liberalizmu — socijalne demokracije. Liberalizem in socijalna demokracija, oba iz Prusije importirano blago, oba sta slovenskemu duhu tuja. Slovensko ljudstvo je v celoti še premalo sprijeno in preveč v veri utrjeno, da bi bilo v večini zrelo za socijalno demokracijo. Zato smemo reči: Socijalna demokracija — če smo nekoliko oprezni — na Slovenskem nima veliko bodočnosti.

Če smo oprezni! — Nam dajejo ti sami na sebi malenkostni pojavi dosti jasnih nauk. Ljudstva se vzbujajo. Z neustavljivo silo dere tok časa naprej in prinaša na dan vedno nove reči.

Tem novim razmeram samoramo prilagoditi, sicer bode čas šel svojo pot naprej, mi pa ostanemo — zad. Ljudstvo išče poduka; če ne dobi dobrega, iskalo bode slabega in ga dobilo. Koliko dobrega bode storilo slov. katoliško delavsko društvo v Ljubljani! Kako zadovoljni so delavci ž njim; kako varno zavetišče imajo v njem! Koliko bode ohranjenih, ki bi se bili sicer zgubili! Kolik razloček med temi in onimi nesrečneži, ki so padli v mreže socijalne demokracije! Pozno se je ustanovilo to društvo, vendar — ne prepozno. Hvala Bogu, krščanska ideja še vedno vleče. To kaže razmerje udov, ki jih imajo ti in oni. Kmalu bodo imeli večino ljubljanskih delavcev pod svojim okriljem.

Ljudstvo potrebuje vodstva, organizacije; če ga ne bomo organizovali mi, bodo je drugi — po svoje. V organizmu je življenje; če hočemo živeti, — organizujmo se!

Iz delegacij.

Iz Budimpešte 19. sept.

Razna vprašanja do Kalnokyja.

Danes je odsek za vnanje stvari ogerske delegacije imel sejo.

Poročevalec Falk je letos, kakor po navadi, zahteval od ministra vnanjih stvari pojasnil o raznih stvareh, ki se tičejo vnanje politike.

Delegat Berzeviczy opozarja na rumunske agitacije na ogerskih tleh, ki so po njegovih mislih naperjene proti celokupnosti države. Govornik trdi, da se v Rumuniji rabijo zemljevidi, v katerih je Sedmograška zaznamovana, kakor da spada k Rumuniji. V rumunskem budgetu je vsako leto postavka pol milijona frankov za rumunske šole v inozemstvu. Večji del te svote pride na Ogerako in se porablja v agitacijske namene. Iz tega Rumuni dobivajo pogum. On želi, da bi se te agitacije iz Rumunije prenehale.

Grof Appony, je zadovoljen s pojasnili ministri o bolgarskih stvareh v avstrijski delegaciji, le to bi rad vedel, ako ne pomenja odstop Stambolova premene vladne sisteme. Govornik je omenjal mejnarodnih naredb proti anarhizmu, kar bi po njegovem mnenju spadalo pred ogerski državni zbor. Potem je govornik opozarjal zopet na nevarnost, ki preti od Rumunije.

Delegat Gjurković pred vsem želi nekaj pojasnil, kako stališče zavzemlje Srbija v trodržavni zvezi, nadalje je govornik omenjal tudi bosenskih razmer.

Skof Samassa je izrekel željo, da bi se delegaciji predložili uradni akti in potem je pa vladno opozoril, da morda ne bode več dolgo, da bode volitev novega papeža. Papeštvo ni le velicega cerkvenega temveč tudi državnega pomena in minister naj deluje na to, da se bode mogla volitev svobodno vršiti.

Razmere v Rumuniji.

Minister grof Kalnoky je v svojem govoru najprej omenil rumunskega vprašanja, kar je velike važnosti in so ga omenjali trije predgovorniki. On pravi, da dobro pozna važnost stvari, pa tudi težave, s katerimi se ima boriti rumunska vlada. Minister misli, da bodo že to močno vplivalo na Rumunijo, da se stvar razpravlja v delegaciji. Njemu je razprava te stvari ljuba, če tudi je kočljiva. Pojasnila bode položaj. Pokazalo se bode, kaj se da doseči in marsikatero nerednost v Rumuniji se bodo odstranile, ki se sedaj nahajajo vsled hujskanja časopisov. Vprašanje ni novo. Kalnoky je videl berilo, ki se je že leta 1867 vpeljalo v šole, v katerem se Sedmograška prišteva k Rumuniji. On je od svojega nastopa nasledoval to vprašanje. Ze izraz „Romania irredenta“ kaže, da te agitacije niso izvirne, temveč se le posnemajo italijanske agitacije s podobnim imenom. Minister ima z rumunsko iredento iste skušnje, kakor z italijansko. Če so odnošaji z vlado bolj prijateljski, irredentstvo bolj zgine, ako so pa bolj hladni, pa vzdigne glave. Sploh so take agitacije v vseh tako imenovanih neodrešenih deželah. Minister misli, da je lahko v tacihi zadevah pisati ostre note in staviti daleč segajoče zahteve. Po njegovih mislih se pa vendar več doseže, ako se ne začne kar z ostrimi besedami. Take stvari se ne dajo kar zatreči. Treba je potrpežljivosti in vztrajnosti. Sedanji narodni tok v Rumuniji je jako močno razširjen. Proti tamošnji vladi se močno izrablja pri volitvah. Od rumunske vlade ne smemo ničesa zahtevati, kar pri sedanjih razmerah storiti ne more. S tem bi delali le za opozicijo v Rumuniji. Vprašanje o zemljevidih se tiče le nekega pred leti izšlega zemljevida neke

zasebne tvrdke. Ko je Avstrija temu ugovarjala, se ta zemljevid ni več prodajal. Minister misli, da se tega rumunskega gibanja ni toliko bati, kajti do tega, da bi Rumuni napali našo monarhijo, ne pride. Od Rumunije pa ne moremo ničesa zahtevati, kar bi se ne vjemalo s tamošnjimi zakoni. V Rumuniji je baš to napačno, da zakoni dovoljujejo preveliko svobodo. Društvenega zakona nimajo. Baš rumunska liga ni priznana kot juridična oseba. Vodijo jo odvetniki in profesorji, ki vse stvari tako obračajo, da jim ni lahko z nobenimi zakoni priti do živega. Vlada ima pač dolžnost, propovedati shode in demonstracije pod milim nebom, če so naperjene proti tuji prijateljski državi, a v tem oziru je vlada že storila odločne korake.

Od rumunske vlade je on dobil izjavo, da bode vlada z vso odločnostjo v tem oziru postopala. Zadnji čas je pa bil jeden sam tak tabor, na katerem se je sklenil apel na evropske državnike in pri vladajoči razburjenosti ga ni kazalo prepovedati. Ne sme se pa misliti, da prihajajo agitacije mejogerske Rumune le iz rumunske kraljevine. Mnogi rumunski dijaki gredo mladi z Oggerskega v Rumunijo in se ondu spuščajo v vse gibanje. Čez nekaj časa se pa povrnejo in mislijo, [da si tukaj tudi smejo vse dovoliti. Res je, da je v rumunskem državnem proračunu postavka za šole v inozemstvu, in sicer za letos 625.000 gld., od katerih se je 480.000 gld. že izdalo. To ni noben dispozijski zaklad, temveč redno proračunjena vsota. Po natančnih informacijah se je večino te svote poslalo v Makedonijo, kjer se podpirajo rumunske šole in cerkve z vednostjo turške vlade. Poleg te svote pa ima agitacija znatna sredstva od dohodkov lige. Koliko znašajo ti dohodki, se ne ve. Večino rumunskih dijakov, če ima denar, studira v inozemstvu, priuče se dobro tujih jezikov, in potem v razne liste pišejo proti Oggerski. Sicer se pa pisanju časopisov ne sme pripisovati velika važnost. Fraza, da se Rumuni za svojo osvobojenje obrnejo na Evropo, gotovo ne bode našla odmeva. Evropa ima preveč zaupanja v Oger, da bi se pečala z rumunskimi agitacijami. Minister misli, da bi se z odločnejšim postopanjem težko kaj doseglo, pač bi pa nastala marsikaka težava, ako bi se odnošaji z Rumunijo shujšali. Seveda bi to bilo za Rumunijo še hujše. Če si bode rumunska vlada prizadevala, storiti svojo dolžnost, misli minister, da bi prijateljskim potom se največ doseglo. Minister pa ne mara, da bi se mu očitalo kdaj, da je s svojim postopanjem vse stvari spridil.

Razmere v Bolgariji.

Prememba vlade v Bolgariji ni nastopila zaradi kakih vnanjih vplivov, in bi se pač ne bila nikakor dala dolgo odlašati. Kako se bodo razmere razvile, tega on ne more povedati, ker se volitve še le vrše. Sedanje ministre on pozna, in od njih pričakuje, da bodo branili samostojnost dežele. Nova vlada do sedaj ni nič premenila vnanje politike. Skušna obraniti dobre odnošaje s Turčijo. Naše razmere z Bolgarijo se še niso nič premenile. Sicer je pa princ Ferdinand sam najboljšje jamstvo, da se razmere ne premene, sam ne bode pustil svojega stališča v Bolgariji, katero si je s težavo pridobil.

Srbija.

O razmerah v Srbiji minister ne more druzega povedati, kakor je že povedal v avstrijski delegaciji v budgetnem odseku. Kralj Aleksander kaže dosti previdnosti in odločnosti. V kratkem pride v Budimpešto. Minister je prepričan, da bode pri Najvišjem dvoru ravno tako prijazno vsprejet, kot je bil prav mlad v Ischlu.

Razmere v Italiji.

Na vprašanje o razmerah z Italijo opozarja Kalnoky na to, ker je povedal o trodržavni zvezi sploh v odseku avstrijske delegacije. Razmere mejdržavami tridržavne zveze so najboljše. Kar se tiče profesorja Bonghija in njegovih sovražnih govorov, more minister reči, da je ta mož pač agitator in literat ali politične veljave in upliva pa nima nobenega. Vlada nima povoda se pečati z njegovimi izjavami.

Anarhizem.

Minister pravi, da se gledé postopanja proti anarhistom države ničesa niso dogovorile. On tudi misli, da se v postavodaji ne bi dalo kako mejnarodno sporazumljenje doseči. Vsaka država naj stori, kar spozna za potrebno. Izključeno pač ni

kako sporazumljenje administrativnim in policijskim potom.

Rudeča knjiga.

Minister je potem odgovoril na željo, da bi se predložili diplomatični akti. Modre knjige so imele pomembno le v preteklem času, ko še ni bilo časopisje tako razvilo. Pa tudi v Angliji se modra knjiga predloži le, kadar je zato kakšen povod. Pri nas se je bila podobna rudeča knjiga predložila po berlinskem kongresu, da se je videl, kaj in vspeh te politične akcije. V tako knjigo pridejo le akti o že sklenjenih stvareh, ki nimajo že nobene zanimivosti. O tekočih vprašanjih se pa ne morejo predlagati, da ne bi stvar trpela škode. On ni proti predlaganju diplomatičnih dokumentov, in bode predložil „rudečo knjigo“, ako bode potrebno. Sedaj za to ni povoda.

Papeževa volitev.

Minister je izjavil, da je italijanska vlada že dala taka zagotovila, da ni treba imeti nobene skrbi, da bi se papeževa volitev ne mogla popolnoma svesti.

Katoliško gibanje mej delavci.

Praga, dne 9. sept.

(Konec.)

In zato je v zbornici več taci, ki imajo izvrstne jezike, toda sme ne. Zakaj? Poslanec ne ve, koga naj zastopa. Kmetje hočejo zvišanje carine trgovci pa znižanje; ta hoče na desno, drugi na levo. Poslanec ima tega polno glavo in si misli: Jaz bom delal po svojem, pusti pravi predmet na strani in dela visoko politiko. In kaj ima delavec od tega? Ta hoče živeti. Tega čaka.

In zato bodo imeli delavci le tedaj svoje prave poslance, ko se ustanovi volilna pravica tako, kakor je v resoluciji: potem bo imel vsak ud v družbi svojega zastopnika!

Bog ni vstvaril žene zato, da bi delala politiko. Žena naj dela red doma in mi si ga naredimo zunaj.

Nato se je vsprejela ta-le resolucija:

„Ker je pri sedajnem kapitalističnem sestavu človeške družbe volilna pravica izključno položena v premoženje, po čemer je premoženje več cenjeno, nego-li človek in ker mi delavci nimamo niti jednega zastopnika iz svoje srede v zbornici, zahtevamo izpremembo volilnega reda in sicer na tem temelju da se uvede splošna volilna pravica v naslednjem razmerju in smislu:

Državna družba je organizem sestavljen iz različnih stanov in vrst, katerim vsem pripada pristojno zastopstvo v zbornici in v tem tudi glasovavna pravica.

Ker je po sedajnem volilnem redu odprta cesta k boju posameznih vrst in stanov proti sebi in stiskanje drugega z drugim in ker se s splošno jednako volilno pravico ta boj še bolj podpira, (glej Nemško, Laško, Francosko, severne ameriške države i. t. d.) tako da mnogo stanov in vrst v zbornici ni niti zastopanih, zato hočemo:

1. naj se posamni stanovi in vrste človeške državljanke in gospodarsko organizirajo,

2. naj vsak stan ali vrsta zase voli gotovo število poslancev,

3. naj se volijo ti poslanci na temelju splošne volilne pravice, ki jo izvršujejo vsi, ki spadajo v določeni stan,

4. naj ima glasovavno pravico vsak svojepravni možak, star 24 let.

Osma in zadnja točka posvetovanja je bila „naša organizacija“. Vsprejela se je ta-le resolucija:

„Katoliški češko-slovanski delavci izjavljajo priznavajoč potrebo skupne organizacije, to-le:

1. Ustanavljajo in podpirajo naj se društva katoliških delavcev, ki so ognjišča vsakršnega uspešnega socijalnega gibanja po krščanskih načelih. Koder je mogoče, naj se ustanavljajo strokovna društva.

2. Naša društva naj gojijo čim najpristranejši vzajemnost. Zaradi tega priporočamo, naj vstopajo naša društva v okrajne organizacije. Razsežnost delovanja teh okrajnih organizacij naj se določi v deželnih konferencah, na katerih naj se odposlanci društev tistega okraja posvetovajo o svojih zadevah.

3. Da se uvede jednotna deželna organizacija naše stranke, naj se sestavijo sedmeročlani odbori zaupnih mož, in sicer jeden za Češko, jeden za Moravo in jeden za Šlesko. Ti odbori naj mej tem

upravljajo skupne zadeve v naši stranki, vsak v svoji deželi. Zaupni odbori naj skrbijo, da se izurijo govorniki naše stranke. Iz tega namena naj se ustanovi v vsaki deželi agitacijski zaklad. Prispevek v ta zaklad naj prejemljejo in potrjujejo listi naše stranke. Zaklad upravlja zaupni odbor. Vsi odbori, dasi so popolnoma samostojni, naj v važnih vprašanjih skupno delujejo.

4. Za člana naše organizacije se smatra vsak, kedor prizna, podpira in razširja naša načela, izražena in vsprejeta na tem shodu.

5. Ker je za razširjanje naših načel najvažnejši pripomoček tisek, naj se tisek naše stranke od naših s drugov, kar je mogoče podpira in razširja. Za glasila naše stranke priznava shod te-le časopise: „Dělnické Noviny“ v Pragi, „Dělník“ v Brnu, „Obrana Práce“ v Brnu in „Zajmy dělnictva“ v Ostravi.

6. Zaupni odbori naj se prizadevajo združiti se z našimi sobraty v družih deželah, da bi se mogli čim najpreje vsi katoliški delavci združiti v jedno četo na skupnem mejnarodnem shodu.

7. Zaupni odbori naj skrbijo, da se skliče naš bodoči shod v Moravski Ostravi. Čas temu shodu določijo deželni odbori.

Im se je završil prvi shod. Zborovalci so bili poslali brzojavko vdanosti sv. Očetu in presvitlemu cesarju. Iz Rima so dobili odgovor: „Sv. Oče vas iz dna srca blagoslovlja“. Polni svetega navdušenja so se vrnili delavci vsak na svoj dom delat mej svojimi tovariši za najsvetejše vzore, kateri bi v življenju vresničeni tudi delavskemu stanu prinesli srečnejšo bodočnost.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. septembra.

Profesor Masaryk v realističnem glasilu odločno odklanja, da bi bili realisti vzgojili „Omladino“ na Češkem. Vidi se, da je nov tok, ki se pojavlja na Češkem, vsej mladočeški stranki že zopern. Mi se spominjamo, da je ob svojem času profesor Masaryk nekako pospeševal mej vseučiliško mladino neke novodobne socijalistiške nauke in to gotovo ni ostalo brez vpliva na daljši razvoj stvari. Največ so pa pripomogli, da se je razširil radikalizem, dr. Gregor in tovariši, ki so narod hujskali k skrajnejši opoziciji. „Omladina“ le hoče prevesti to v prakso, kar so nekateri Mladočehi učili v teoriji. Mladočehi so si sami vzgojili radikalno stranko, če jim tudi ne ugaja. Da so dobro vedeli, kaj se pripravljajo, vidi se iz tega, da so večkrat strašili v državnem zboru, da za njimi še radikalnejši pridejo. Sedaj res prihajajo in boj se jih najbolj Mladočehi sami.

Nemški nacionalci se v marsičem več dosti ne ločijo od nemških liberalcev. Oboji zabavljajo že proti krščanskim socijalistom. Dunajski krščanski socijalisti so bili prišli v Gradec in so pri tej priliki celo priporočali nemškonarodnega kandidata Walza. Nemškonarodnim listom pa to ni všeč. Nam se to ne zdi čudno. Boj se že krščanskih socijalistov, češ, če ljudstvo bolje spozna njih načela, se bode od nas obrnilo, kakor se je od liberalcev. Nemški nacionalci se v obče jako malo ločijo od liberalcev, samo da so svoje politiko nekoliko bolj uravnavali po mišljenju prebivalstva. Posebno v verskem oziru se na-nje ni zanašati.

Francoski in Madagaskar. Francija se zopet pripravljajo na prekomorsko ekspedicijo. Na Madagaskaru ni več varno življenje in imenje Evropejcev in sploh so francoske koristi tukaj v največji nevarnosti. Pogodbe, ki so jo Madagasi sklenili s Francijo, več ne držé. Francoske ladje v indijskem morju se že zbirajo ob Madagaskaru. Poleg tega sta pa dve brigadi pešcev že pripravljene, da se odpeljejo na Madagaskar, ako ne bodo Madagasi se udali zahtevam francoskega zastopnika. Prekomorske ekspedicije so francosko državo že stale mnogo ljudij in denarja. Sprva niso bile popularne in je celo Ferry zaradi tonkinske ekspedicije bil zgubil ves svoj vpliv, ali sedaj se pa na Francoskem že naučujujejo za taka podjetja.

Japonci in Kitajci. Kitajski cesar je bajé že vprašal, če imajo Japonci še kaj vojakov in vojnih ladij, ko so mu vedno pripovedovali o kitajskih zmagah. Kitajci so tudi v resnici dosegli male vspehe, katere so vselej razkričali v velike zmage. Vse so pa bile le boji predstraž. Japonci so umikali svoje čete, da se bolj zjedinijo in začno odločilni boj, ko dobé podpore z doma. Kitajci bi bili morda dosegli večjo zmago, a generali niso hoteli

velike bitve začeti, izgovarjajoč se, da jim nedostaje streliva in da so slaba pota. Japonci so previdno postopali. Pripravljali so se za odločilno bitvo. Pred vsem so gledali, da Kitajce primejo od več strani. Tacega boja po skušnjah v Tonkingu Kitajci ne vzdržé. Kitajci bi bili lahko s prva več japonskih oddelkov uničili, ki so prihajali čez gore, ali Kitajec ni za ofenzivno vojsko. Samo utrjevali so svoje pozicije pri Pjenzjangu. Zadnje dni minolega tedna so Japonci od vseh stranij napali kitajske pozicije. Kitajci, vidéč, da so obkoljeni, so se udali. Japonci mislijo sedaj pomikati se dalje proti Mukdoemu, glavnemu mestu Mandžurije, od koder bode potem šli na Peking. Hkrati se pa pripravljajo tudi boj na morju. Dolgo pa boj letos ne bode več trajal, ker v treh krajih zgodaj nastopi huda zima. Konec vojne je pričakovati torej še le bodočo pomlad. Po zimi se bode pa obe državi pripravili, kolikor bode moč. Sicer se pa Japonci še ne smejo pre zgodaj svojih zmag veseliti, kajti Kitajci bodo sedaj po znanem španskem načinu začeli napadati v majhnih četah Japonce in jih neprestano vznemirjati, kar dobro razumejo, kar so pokazali v Tonkingu.

Cerkveni letopis.

Zlata maša.

Iz Križ pri Tržiču, 17. sept.

Zlata maša našega vč. gosp. župnika Franciška Wohinca — katero je „Slovenec“ že naznanil — praznovala se je v resnici izvanredno slovesno. In kako tudi ne? Vsaj so tekmovali podružne vasi z materjo faro, vsaj se je kosalo mlado in staro, kdo bo več storil v proslavo moža, ki je posvetil vse moči in sile življenja najsvetejšim vzorom: proslavi Boga ter časni in večni sreči izročeni mu duhovnjakov. A ne le posvetil jih je, marveč tudi rabil, pomneč, da

Le moško dejanje krepčuje moža,

A pokoj mu zdrave moči pokonča.

In možu, ki je z mladeniško naudušenostjo in neutrudljivo skrbjo pol stoletja okopaval vinograd Gospodov, obrezoval in negoval trstike ter čuval, da so se družile in ostale združene z Njim, ki je večna vinska trta — takemu možu: vekovita slava!

Ze v soboto popoldne je počesti pok topičev daljnim sosedom oznanjal bližnji veseli dan. In v vasi je bilo živo kot na mravljišču: mlado in staro je delalo, da se dostojno odlični vas za toliko redko slavje. Mlaj je stal ob mlaju, zastava vibrala ob zastavi, napis blestél za napisom, da si moral vzklikniti: „Kaj tacega se vidi malokje!“ In prav to je bil tudi najsijajnejši dokaz, kako ljubi čreda svojega pastirja, kako mu je udana, kako se veseli z njim slavnostnega dne. Zvečer se je priredila slavljencu bakljada z godbo in petjem, žarel je bengalični ogenj in k vedremu nebu so se dvigale v živih bojah rakete.

Preobširno bi bilo, da bi na podrobno opisovali vso slavnost, ki se je vršila naslednji dan. Mnogokaj se da le videti in slišati, kar je težje izročati mrtvi črki. — V spremstvu preč. g. dekana in mnogoštevilnih družb duhovnih bratov je stopal drugi dan gospod zlatomašnik proti biši Gospodovi, darovat Najvišjemu zahvalni zlati dar. V jedni roki je nesel zlatomašniško palico, katero sta mu poklonila domača cerkvena ključarja, a v drugi svoj — novomašniški šopek. Pač dva lepa mejnika na potu življenja: novomašniški šopek in zlatomašniška palica!

V slavnostnem izbornem govoru je preč. gosp. dekan pojasnjeval vernikom radosti in bolesti duhovnikove, sosebno slavljenceve v dolgoletnem pastirstvu. Poučnim in bodrilnim besedam preč. g. govornika je sledilo nešteto število poslušalcev z vidno pazljivostjo. Pri sveti maši je rabil g. zlatomašnik krasen Missale, kateri so mu poklonili v znak hvaležnosti in spoštovanja njegovi nekdanji duhovni pomočniki, gg.: Al. Puc, Maks Veja, Gr. Štibar, J. N. Sakser, Ant. Bercé, Leop. Rihar. Pohvaliti nam je prelepo potje in spremljanje na gosli med sveto mašo.

Daleč poznana gostoljubnost g. zlatomašnika je združila pri obedu lepo število gospodov duhovskega in svetnega stanu. Zajedno je došlo ob tem času g. slavljencu od prevzvišenega gospoda knezoškofa poleg gorkega čestitanja preveselo poročilo, da je imenovan duhovnim svetnikom. Umevno je, da so vsi gostje oduševljeni pozdravili novega g. svetnika ter mu želeli in voščili še mnogo mnogo veselih ur. Napitnici je sledila napitnica in le težko smo se ločili od ljubega g. zlatomašnika, katerem

stega časa za svoje socijalne, zgodovinske, filozofske in kdo ve kake študije, da vedó povedati, kaj pišejo „Politische Fragmente“ o govornikih socijalnega kurza, da poznajo mahomedansko-arabsko kulturo, ki jo je cerkev uničila in da vedó, kaj in kedaj je Plato modroval o državni otroški vzgoji. Celó mi, ki nam ni treba šila in šivanke sukati, težko dobimo čas za Platona in za preiskovanje mahomedansko-arabske kulture. Razun tega jim ne smemo odrehati vsake govorniške zmožnosti, — res sredstva, s katerimi bi jim ne bilo nemogoče nerazsodnih ljudij zase pridobiti. Ta dan vendar vsa učenost ni nič pomagala.

Za Brozovičem je govoril Grablovič blizu — dve uri. Odkrito povemo: Mi smo moža občudovali, s koliko gorečnostjo, kolikim patosom je branil svojo reč in kljub temu, da so ljudje malo pazili, kaj govori, kljub vsemu ugovarjanju vstrajal na govornici, dokler ga ni pregnala sila ž nje. In če je res, da je plačan, priznati moramo, da svoje delo vestno opravlja in svoje plačilo pošteno zasluži. Da je bilo med brezkončnim govorjenjem nekaj resničnega, tega ne tajimo. Seveda je potrpežljivost poslušalcev vedno bolj pojemala, da so začeli govornika h koncu priganjati, mej seboj se razgovarjati in smejati, med tem ko je neutrudljivi govornik v eno mer svojo reč naprej vlekel. Da bi se mu ne mogla očitati nestrpnost, ga predsednik ni hotel prekiniti. Če je imel res namen, govoriti zato tako dolgo, da bi mi ne mogli več do besede, kakor so ga sodili, ne vem, — zgodilo pa se je res tako. Po štirnem stanju in zborovanju, med tem ko je šum vedno večji postajal, — dasi posebnih nerednostij ni bilo, — iznenadi nas novica, da vladni zastopnik shod zaključuje.

K besedi so bili oglašeni še sodrug Železnikar, zapisnikar Potočnik in g. dr. Janez Krek, ki je prispel s popoldanskim vlakom k shodu. Če nam tudi ni bilo dano zadnje besede govoriti, — priliko govoriti bomo imeli še večkrat, — stvar je bila odločena, vojska dobljena! Pogoreli so do tal.

Shod, od začetka bolj pičlo obiskan, je vedno bolj naraščal, posebno po končanem krščanskem nauku. Bilo vam je najraznobjnejše poslušalstvo. Ceniti jih smemo udeležencev vsaj kakih tri do štiri sto; morda jih je bilo tudi več. Med temi jih je ploskalo Brozoviču in Grabloviču kakih 8 ali 10 večinoma Ljubljancev. Domačih skoro nismo videli med njimi. Pa recimo, da jih je tudi nekaj, pa si v tej neugodni sapi ne upajo prav pokazati svoje barve, sklicatelji so se vendar lahko prepričali, da je tu ves trud zastoj. Mi pa smo jim res hvaležnosti dolžni, ker so nam — plačali plakate in oskrbeli shod, na katerem smo mogli marsikaj v razjasenje pojmov povedati in slišati. Tako zabavnega popoldneva že davno nismo imeli. Kadar jih veseli, pa — naj pridejo še!

Toda zlobni ne smemo biti. In tudi tega poročila ne moremo skleniti, da ne bi ob koncu razodeli svojih srčnih čustev, ki so nas prehajale med zborovanjem: čustev globokega žalovanja in obžalovanja, da možje, ki imajo deloma dober namen, tudi nekaj zmožnosti in pa toliko gorečnosti, da te gorečnosti ne posvete boljši stvari, kakor je ta, ki jo propagirajo. Kako moremo izraziti žal, ki nas tare ob pogledu človeka, ki hoteč utešiti vse svoje želje edino na tem svetu, grabi in dirja za srečo, pa je ne more dobiti in doseči, kakoršne si želi, nikdar, — večne pa ne pozna in ne mara! In je ne pusti poznati še drugim! Gorjé res — kakor je pisala „Edinost“ — ako se jim posreči razširiti te svoje nauke, ako se jim posreči iztrgati vero iz ljudskih src! Naj bi vendar vrgli nazaj Judeževe groše, s katerimi naj prodajo slovensko ljudstvo tujim nakanam, ki se prodati — ne bode dalo! Prokleti naturalizem in ž njim oni, ki so ga rodili! koliko milijonov je onesrečil časno in večno, najprej kot oče liberalizma, sedaj v podobi naravne posledice in ob jednem odpora liberalizmu — socijalne demokracije. Liberalizem in socijalna demokracija, oba iz Prusije importirano blago, oba sta slovenskemu duhu tuja. Slovensko ljudstvo je v celoti še premalo sprijeno in preveč v veri utrjeno, da bi bilo v večini zrelo za socijalno demokracijo. Zato smemo reči: Socijalna demokracija — če smo nekoliko oprezni — na Slovenskem nima veliko bodočnosti.

Če smo oprezni! — Nam dajejo ti sami na sebi malenkostni pojavi dosti jasen nauk. Ljudstva se vzbujajo. Z neustavljivo silo dere tok časa naprej in prinaša na dan vedno nove reči.

Tem novim razmeram se moramo prilagoditi, sicer bode čas šel svojo pot naprej, mi pa ostanemo — zad. Ljudstvo išče poduka; če ne dobi dobrega, iskalo bode slabega in ga dobilo. Koliko dobrega bode storilo slov. katoliško delavsko društvo v Ljubljani! Kako zadovoljni so delavci ž njim; kako varno zavetišče imajo v njem! Koliko bode ohranjenih, ki bi se bili sicer zgubili! Kolik razloček med temi in onimi nesrečneži, ki so padli v mreže socijalne demokracije! Pozno se je ustanovilo to društvo, vendar — ne prepozno. Hvala Bogu, krščanska ideja še vedno vleče. To kaže razmerje udov, ki jih imajo ti in oni. Kmalu bodo imeli večino ljubljanskih delavcev pod svojim okriljem.

Ljudstvo potrebuje vodstva, organizacije; če ga ne bomo organizovali mi, bodo je drugi — po svoje. V organizmu je življenje; če hočemo živeti, — organizujmo se!

Iz delegacij.

Iz Budimpešte 19. sept.

Razna vprašanja do Kalnokyja.

Danes je odsek za vnanje stvari ogerske delegacije imel sejo.

Poročevalec Falk je letos, kakor po navadi, zahteval od ministra vnanjih stvari pojasnil o raznih stvareh, ki se tičejo vnanje politike.

Delegat Berzeviczy opozarja na rumunske agitacije na ogerskih tleh, ki so po njegovih mislih naperjene proti celokupnosti države. Govornik trdi, da se v Rumuniji rabijo zemljevidi, v katerih je Sedmograška zaznamovana, kakor da spada k Rumuniji. V rumunskem budgetu je vsako leto postavka pol milijona frankov za rumunske šole v inozemstvu. Večji del te svote pride na Oggersko in se porablja v agitacijske namene. Iz tega Rumuni dobivajo pogum. On želi, da bi se te agitacije iz Rumunije prenehale.

Grof Appony, je zadovoljen s pojasnili ministri o bolgarskih stvareh v avstrijski delegaciji, le to bi rad vedel, ako ne pomenja odstop Stambolova premene vladne sisteme. Govornik je omenjal mejnarodnih naredb proti anarhizmu, kar bi po njegovem mnenju spadalo pred ogerski državni zbor. Potem je govornik opozarjal zopet na nevarnost, ki preti od Rumunije.

Delegat Gjurković pred vsem želi nekaj pojasnil, kako stališče zavzame Srbija v trodržavni zvezi, nadalje je govornik omenjal tudi bosenskih razmer.

Škof Samassa je izrekel željo, da bi se delegaciji predložili uradni akti in potem je pa vlado opozoril, da morda ne bode več dolgo, da bode volitev novega papeža. Papeštvo ni le velicega cerkvenega temveč tudi državnega pomena in minister naj deluje na to, da se bode mogla volitev svobodno vršiti.

Razmere v Rumuniji.

Minister grof Kalnoky je v svojem govoru najprej omenil rumunskega vprašanja, kar je velike važnosti in so ga omenjali trije predgovorniki. On pravi, da dobro pozna važnost stvari, pa tudi težave, s katerimi se ima boriti rumunska vlada. Minister misli, da bodo že to močno vplivalo na Rumunijo, da se stvar razpravlja v delegaciji. Njemu je razprava te stvari ljuba, če tudi je kočljiva. Pojasnila bode položaj. Pokazalo se bode, kaj se da doseči in marsikatero nerednost v Rumuniji se bodo odstranile, ki se sedaj nahajajo vsled hujskanja časopisov. Vprašanje ni novo. Kalnoky je videl berilo, ki se je že leta 1867 vpeljalo v šole, v katerem se Sedmograška prišteva k Rumuniji. On je od svojega nastopa zasledoval to vprašanje. Ze izraz „Romania irredenta“ kaže, da te agitacije niso izvirne, temveč se le posnemajo italijanske agitacije s podobnim imenom. Minister ima z rumunsko iredento iste skušnje, kakor z italijansko. Če so odnošaji z vlado bolj prijateljski, irredentstvo bolj zgine, ako so pa bolj hladni, pa vzdigne glave. Sploh so take agitacije v vseh tako imenovanih neodrešenih deželah. Minister misli, da je lahko v tacih zadevah pisati ostre note in staviti daleč segajoče zahteve. Po njegovih mislih se pa vendar več doseže, ako se ne začne kar z ostrimi besedami. Take stvari se ne dajo kar zatreti. Treba je potrpežljivosti in vztrajnosti. Sedanji narodni tok v Rumuniji je jako močno razširjen. Proti tamošnji vladi se močno izrablja pri volitvah. Od rumunske vlade ne smemo ničesa zahtevati, kar pri sedanjih razmerah storiti ne more. S tem bi delali le za opozicijo v Rumuniji. Vprašanje o zemljevidih se tiče le nekega pred leti izšlega zemljevida neke

zasebne tvrdke. Ko je Avstrija temu ugovarjala, se ta zemljevid ni več prodajal. Minister misli, da se tega rumunskega gibanja ni toliko bati, kajti do tega, da bi Rumuni napali našo monarhijo, ne pride. Od Rumunije pa ne moremo ničesa zahtevati, kar bi se ne vjemalo s tamošnjimi zakoni. V Rumuniji je baš to napačno, da zakoni dovoljujejo preveliko svobodo. Društvenega zakona nimajo. Baš rumunska liga ni priznana kot juridična oseba. Vodijo jo odvetniki in profesorji, ki vse stvari tako obračajo, da jim ni lahko z nobenimi zakoni priti do živega. Vlada ima pač dolžnost, propovedati shode in demonstracije pod milim nebom, če so naperjene proti tuji prijateljski državi, a v tem oziru je vlada že storila odločne korake.

Od rumunske vlade je on dobil izjavo, da bode vlada z vso odločnostjo v tem oziru postopala. Zadnji čas je pa bil jeden sam tak tabor, na katerem se je sklenil apel na evropske državnike in pri vladajoči razburjenosti ga ni kazalo prepovedati. Ne sme se pa misliti, da prihajajo agitacije mejogerske Rumune le iz rumunske kraljevine. Mnogi rumunski dijaki gredo mladi z Oggerskega v Rumunijo in se ondu spuščajo v vse gibanje. Čez nekaj časa se pa povrnejo in mislijo, [da si tukaj tudi smejo vse dovoliti. Res je, da je v rumunskem državnem proračunu postavka za šole v inozemstvu, in sicer za letos 625.000 gld., od katerih se je 480.000 gld. že izdalo. To ni noben dispozicijski zaklad, temveč redno proračunjena vsota. Po natančnih informacijah se je večino te svote poslalo v Makedonijo, kjer se podpirajo rumunske šole in cerkve z vednostjo turške vlade. Poleg te svote pa ima agitacija znatna sredstva od dohodkov lige. Koliko znašajo ti dohodki, se ne ve. Večino rumunskih dijakov, če ima denar, studira v inozemstvu, priuče se dobro tujih jezikov, in potem v razne liste pišejo proti Oggerski. Sicer se pa pisanju časopisov ne sme pripisovati velika važnost. Fraza, da se Rumuni za svojo osvobojenje obrnejo na Evropo, gotovo ne bode našla odmeva. Evropa ima preveč zaupanja v Ogrce, da bi se pečala z rumunskimi agitacijami. Minister misli, da bi se z odločnejšim postopanjem težko kaj doseglo, pač bi pa nastala marsikaka težava, ako bi se odnošaji z Rumunijo shujšali. Seveda bi to bilo za Rumunijo še hujše. Če si bode rumunska vlada prizadevala, storiti svojo dolžnost, misli minister, da bi prijateljskim potom se največ doseglo. Minister pa ne mara, da bi se mu očitalo kdaj, da je s svojim postopanjem vse stvari spridil.

Razmere v Bolgariji.

Prememba vlade v Bolgariji ni nastopila zaradi kakih vnanjih vplivov, in bi se pač ne bila nikakor dala dolgo odlašati. Kako se bodo razmere razvile, tega on ne more povedati, ker se volitve še le vrše. Sedanje ministre on pozna, in od njih pričakuje, da bodo branili samostojnost dežele. Nova vlada do sedaj ni nič premenila vnanje politike. Skušna obraniti dobre odnošaje s Turčijo. Naše razmere z Bolgarijo se še niso nič premenile. Sicer je pa princ Ferdinand sam najboljšje jamstvo, da se razmere ne premene, sam ne bode pustil svojega stališča v Bolgariji, katero si je s težavo pridobil.

Srbija.

O razmerah v Srbiji minister ne more družega povedati, kakor je že povedal v avstrijski delegaciji v budgetnem odseku. Kralj Aleksander kaže dosti previdnosti in odločnosti. V kratkem pride v Budimpešto. Minister je prepričan, da bode pri Najvišjem dvoru ravno tako prijazno vsprejet, kot je bil prav mlad v Ischlu.

Razmere v Italiji.

Na vprašanje o razmerah z Italijo opozarja Kalnoky na to, ker je povedal o trodržavni zvezi sploh v odseku avstrijske delegacije. Razmere mejdržavami tridržavne zveze so najboljše. Kar se tiče profesorja Bonghija in njegovih sovražnih govorov, more minister reči, da je ta mož pač agitator in literat ali politične veljave in upliva pa nima nobenega. Vlada nima povoda se pečati z njegovimi izjavami.

Anarhizem.

Minister pravi, da se gledé postopanja proti anarhistom države ničesa niso dogovorile. On tudi misli, da se v postavodaji ne bi dalo kako mejnarodno sporazumljenje doseči. Vsaka država naj stori, kar spozna za potrebno. Izključeno pač ni

kako sporazumljive administrativnim in policijskim potom.

Rudeča knjiga.

Minister je potem odgovoril na željo, da bi se predložili diplomatični akti. Modre knjige so imele pomembno le v preteklem času, ko še ni bilo časopisje tako razvilo. Pa tudi v Angliji se modra knjiga predložila, kadar je zato kakšen povod. Pri nas se je bila podobna rudeča knjiga predložila po berlinskem kongresu, da se je videl, da se je vspeh te politične akcije. V tako knjigo pridejo le akti o že sklenjenih stvareh, ki nimajo že nobene zanimivosti. O tekočih vprašanjih se pa ne morejo predlagati, da ne bi stvar trpela škode. Oni ni proti predlaganju diplomatičnih dokumentov, in bode predložil „rudečo knjigo“, ako bode potrebno. Sedaj za to ni povoda.

Papeževa volitev.

Minister je izjavil, da je italijanska vlada že dala taka zagotovila, da ni treba imeti nobene skrbi, da bi se papeževa volitev ne mogla popolnoma svobodno vršiti.

Katoliško gibanje mej delavci.

Praga, dne 9. sept.

(Konec.)

In zato je v zbornici več taceh, ki imajo izvrstne jezike, toda sme ne. Zakaj? Poslanec ne ve, koga naj zastopa. Kmetje hočejo zvišanje carine trgovci pa znižanje; ta hoče na desno, drugi na levo. Poslanec ima tega polno glavo in si misli: Jaz bom delal po svojem, pusti pravi predmet na strani in dela visoko politiko. In kaj ima delavec od tega? Ta hoče živeti. Tega čaka.

In zato bodo imeli delavci le tedaj svoje prave poslance, ko se ustanovi volilna pravica tako, kakor je v resoluciji: potem bo imel vsak ud v družbi svojega zastopnika.

Bog ni vstvaril žene zato, da bi delala politiko. Zena naj dela red doma in mi si ga naredimo zunaj.

Nato se je vsprejela ta-le resolucija:

„Ker je pri sedajnem kapitalističnem sestavu človeške družbe volilna pravica izključno položena v premoženje, po čemer je premoženje več cenjeno, nego-li človek in ker mi delavci nimamo niti jednega zastopnika iz svoje srede v zbornici, zahtevamo izpremembo volilnega reda in sicer na tem temelju da se uvede splošna volilna pravica v naslednjem razmerju in smislu:

Državna družba je organizem sestavljen iz različnih stanov in vrst, katerim vsem pripada pristojno zastopstvo v zbornici in v tem tudi glasovna pravica.

Ker je po sedajnem volilnem redu odprta cesta k boju posameznih vrst in stanov proti sebi in stiskanje družega z drugim in ker se s splošno jednako volilno pravico ta boj še bolj podpira, (glej Nemško, Laško, Francosko, severne ameriške države i. t. d.) tako da mnogo stanov in vrst v zbornici ni niti zastopanih, zato hočemo:

1. naj se posamni stanovi in vrste človeške državljansko in gospodarsko organizujejo,
2. naj vsak stan ali vrsta zase voli gotovo število poslancev,
3. naj se volijo ti poslanci na temelju splošne volilne pravice, ki jo izvršujejo vsi, ki spadajo v določeni stan,
4. naj ima glasovavno pravico vsak svojepravni možak, star 24 let.

Osma in zadnja točka posvetovanja je bila „naša organizacija“. Vsprejela se je ta-le resolucija:

„Katoliški češko-slovanski delavci izjavljajo priznavajoč potrebo skupne organizacije, to-le:

1. Ustanavljajo in podpirajo naj se društva katoliških delavcev, ki so ognjišča vsakršnega uspešnega socialnega gibanja po krščanskih načelih. Koder je mogoče, naj se ustanavljajo strokovna društva.
2. Naša društva naj gojé čim najpristrénejši vzajemnost. Zaradi tega priporočamo, naj vstopajo naša društva v okrajne organizacije. Razsežnost delovanja teh okrajnih organizacij naj se določi v deželnih konferencah, na katerih naj se odposlanci društev tistega okraja posvetovale o svojih zadevah.
3. Da se uvede jednotna deželna organizacija naše stranke, naj se sestavijo sedmeročleni odbori zaupnih mož, in sicer jeden za Češko, jeden za Moravo in jeden za Šlesko. Ti odbori naj mej tem

upravljajo skupne zadeve v naši stranki, vsak v svoji deželi. Zaupni odbori naj skrbé, da se izurijo govorniki naše stranke. Iz tega namena naj se ustanovi v vsaki deželi agitacijski zaklad. Prispevek v ta zaklad naj prejemljejo in potrjujejo listi naše stranke. Zaklad upravlja zaupni odbor. Vsi odbori, dasi so popolnoma samostojni, naj v važnih vprašanjih skupno delujejo.

4. Za člana naše organizacije se smatra vsak, kedor prizna, podpira in razširja naša načela, izražena in vsprejeta na tem shodu.

5. Ker je za razširjanje naših načel najvažnejši pripomoček tisek, naj se tisek naše stranke od naših s drugov, kar je mogoče podpira in razširja. Za glasila naše stranke priznava shod te-le časopise: „Dělnické Noviny“ v Prazi, „Dělník“ v Brnu, „Obrana Práce“ v Brnu in „Zajmy dělnictva“ v Ostravi.

6. Zaupni odbori naj se prizadevajo združiti se z našimi sobraty v družih deželah, da bi se mogli čim najpreje vsi katoliški delavci združiti v jedno četo na skupnem mejnarodnem shodu.

7. Zaupni odbori naj skrbé, da se skliče naš bodoči shod v Moravski Ostravi. Čas temu shodu določijo deželni odbori.

Im se je završil prvi shod. Zborovalci so bili poslali brzojavko vdanosti sv. Očetu in presvitlemu cesarju. Iz Rima so dobili odgovor: „Sv. Oče vas iz dna srca blagoslavlja“. Polni svetega navdušenja so se vrnili delavci vsak na svoj dom delat mej svojimi tovariši za najsvetejše vzore, kateri bi v življenju vresničeni tudi delavskemu stanu prinesli srečnejšo bodočnost.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. septembra.

Profesor Masaryk v realističnem glasilu odločno odklanja, da bi bili realisti vzgojili „Omladino“ na Češkem. Vidi se, da je nov tok, ki se pojavlja na Češkem, vsej mladočeski stranki že zopern. Mi se spominjamo, da je ob svojem času profesor Masaryk nekako pospeševal mej vseučiliško mladino neke novodobne socialistiške nauke in to gotovo ni ostalo brez vpliva na daljši razvoj stvari. Največ so pa pripomogli, da se je razširil radikalizem, dr. Gregr in tovariši, ki so narod hujskali k skrajnejši opoziciji. „Omladina“ le hoče prevesti to v prakso, kar so nekateri Mladočehi učili v teoriji. Mladočehi so si sami vzgojili radikalno stranko, če jim tudi ne ugaja. Da so dobro vedeli, kaj se pripravljajo, vidi se iz tega, da so večkrat strašili v državnem zboru, da za njimi še radikalnejši pridejo. Sedaj res prihajajo in bojé se jih najbolj Mladočehi sami.

Nemški nacionalci se v marsičem več dosti ne ločijo od nemških liberalcev. Oboji zabavljajo že proti krščanskim socialistom. Dunajski krščanski socialisti so bili prišli v Gradec in so pri tej priliki celó priporočali nemškonarodnega kandidata Walza. Nemškonarodnim listom pa to ni všeč. Nam se to ne zdi čudno. Bojé se že krščanskih socialstov, češ, če ljudstvo bolje spozna njih načela, se bode od nas obrnilo, kakor se je od liberalcev. Nemški nacionalci se v obče jako malo ločijo od liberalcev, samo da so svojo politiko nekoliko bolj uravnali po mišljenju prebivalstva. Posebno v verskem oziru se na-nje ni zanašati.

Francosi in Madagaskar. Francija se zopet pripravljajo na prekomorsko ekspedicijo. Na Madagaskaru ni več varno življenje in imenje Evropecev in sploh so francoske koristi tukaj v največji nevarnosti. Pogodbe, ki so jo Madagasi sklenili s Francijo, več ne držé. Francoske ladije v indijskem morju se že zbirajo ob Madagaskaru. Poleg tega sta pa dve brigadi pešcev že pripravljene, da se odpeljejo na Madagaskar, ako ne bodo Madagasi se udali zahtevam francoskega zastopnika. Prekomorske ekspedicije so francosko državo že stale mnogo ljudij in denarja. Sprva niso bile popularne in je celó Ferry zaradi tonkinske ekspedicije bil zgubil ves svoj vpliv, ali sedaj se pa na Francoskem že navdušujejo za taka podjetja.

Japonci in Kitajci. Kitajski cesar je bajé že vprašal, če imajo Japonci še kaj vojakov in vojnih ladij, ko so mu vedno pripovedovali o kitajskih zmagah. Kitajci so tudi v resnici dosegli male vspehe, katere so vselej razkričali v velike zmage. Vse so pa bile le boji predstraž. Japonci so umikali svoje čete, da se bolj zjedinijo in začno odločilni boj, ko dobé podpore z doma. Kitajci bi bili morda dosegli večjo zmago, a generali niso hoteli

velike bitve začenjati, izgovarjajoč se, da jim nedostaje strelila in da so slaba pota. Japonci so previdno postopali. Pripravljali so se za odločilno bitvo. Pred vsem so gledali, da Kitajce primejo od več strani. Tacega boja po skušnjah v Tonkingu Kitajci ne vzdržé. Kitajci bi bili lahko s prva več japonskih oddelkov uničili, ki so prihajali čez gore, ali Kitajec ni za ofenzivno vojsko. Samo utrjevali so svoje pozicije pri Pjenzjangu. Zadnje dni minolega tedna so Japonci od vseh stranij napali kitajske pozicije. Kitajci, vidéč, da so obkoljeni, so se udali. Japonci mislijo sedaj pomikati se dalje proti Mukdoemu, glavnemu mestu Mandžurije, od koder bode potem šli na Peking. Hkrati se pa pripravljajo tudi boj na morju. Dolgo pa boj letos ne bode več trajal, ker v treh krajih zgodaj nastopi huda zima. Konec vojne je pričakovati torej še le bodočo pomlad. Po zimi se bode pa obe državi pripravili, kolikor bode moč. Sicer se pa Japonci še ne smejo pre-zgodaj svojih zmag veseliti, kajti Kitajci bodo sedaj po znanem španjskem načinu začeli napadati v majhnih četah Japonce in jih neprestano vznemirjati, kar dobro razumejo, kar so pokazali v Tonkingu.

Cerkveni letopis.

Zlata maša.

Iz Križ pri Trziču, 17. sept.

Zlata maša našega vč. gosp. župnika Franciška Wohinea — katero je „Slovenec“ že naznanil — praznovala se je v resnici izvanredno slovesno. In kako tudi ne? Vsaj so tekmovalce podružne vasi z materjo faro, vsaj se je kosalo mlado in staro, kdo bo več storil v proslavo moža, ki je posvetil vse moči in sile življenja najsvetejšim vzorom: proslavi Boga ter časni in večni sreči izročeni mu duhovnjakov. A ne le posvetil jih je, marveč tudi rabil, pomneč, da

Le možko dejanje krepuje moža,
A pokoj mu zdrave moči pokončá.

In možu, ki je z mladeniško navdušenostjo in neutrudljivo skrbjo pol stoletja okopaval vinograd Gospodov, obrezoval in negoval trstike ter čuval, da so se družile in ostale združene z Njim, ki je večna vinska trta — takemu možu: vekovita slava!

Ze v soboto popoldne je počesti pok topičev daljnim sosedom oznanjal bližnji veselí dan. In v vasi je bilo živo kot na mravljišču: mlado in staro je delalo, da se dostojno odíči vas za toliko redko slavje. Mlaj je stal ob mlaju, zastava vibrala ob zastavi, napis blestél za napisom, da si moral vzklikniti: „Kaj tacega se vidi malokje!“ In prav to je bil tudi najsijajnejši dokaz, kako ljubi čreda svojega pastirja, kako mu je udana, kako se veseli z njim slavnostnega dne. Zvečer se je priredila slavljenecu bakljada z godbo in petjem, žarel je bengalični ogenj in k vedremu nebu so se dvigale v živih bojah rakete.

Preobširno bi bilo, da bi na podrobno opisovali vso slavnost, ki se je vršila naslednji dan. Mnogokaj se da le videti in slišati, kar je težje izročati mrtvi črki. — V spremstvu preč. g. dekana in mnogoštevilnih družb duhovnih bratov je stopal drugi dan gospod zlatomašnik proti hiši Gospodovi, darovat Najvišjemu zahvalni zlati dar. V jedni roki je nesel zlatomašniško palico, katero sta mu poklonila domača cerkvena ključarja, a v drugi svoj — novomašniški šopek. Pač dva lepa mejnika na potu življenja: novomašniški šopek in zlatomašniška palica!

V slavnostnem izbornem govoru je preč. gosp. dekan pojasnjeval vernikom radosti in bolesti duhovnikov, posebno slavljenčeve v dolgoletnem pastirstvu. Poučnim in bodrilnim besedam preč. g. govornika je sledilo nešteto število poslušalcev z vidno pažljivostjo. Pri sveti maši je rabil g. zlatomašnik krasen Missale, kateri so mu poklonili v znak hvaležnosti in spoštovanja njegovi nekdanji duhovni pomočniki, gg.: Al. Puc, Maks Veja, Gr. Šlibar, J. N. Sakser, Ant. Bereč, Leop. Rihar. Pohvaliti nam je prelepo potje in spremljanje na gosli med sveto mašo.

Daleč poznana gostoljubnost g. zlatomašnika je združila pri obedu lepo število g. spodov duhovskega in svetnega stanu. Zajedno je došlo ob tem času g. slavljenecu od prevzvišenega gospoda knezoškofa poleg gorkega čestitanja preveselo poročilo, da je imenovan duhovnim svetnikom. Umerno je, da so vsi gostje oduševljeni pozdravili novega g. svetnika ter mu želeli in voščili še mnogo mnogo veselih ur. Napitnici je sledila napitnica in le težko smo se ločili od ljubega g. zlatomašnika, katerem

še jedenkrat zakličemo: Se mnoga leta Bog Vas živi! Zjedno pa tudi čast duhovnjanom, ki tako ljubijo svojega pastirja!

Družbe sv. Cirila in Metoda redna IX. velika skupščina

dné 7. avgusta 1894 leta v Novem Mestu

(Dalje.)

Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda. — Šolski in učni pomočki.

5. V smislu svojih pravil izdaja družba tudi razne spise, osobito mladinske. Od prejšnjih so I., III. in IV. zvezek popolnoma pošli in podružnica, ki bi utegnila imeti še kaj imenovanih izvodov v razpečevanje, storila bi veliko uslugo vodstvu, ako mu je vrne. Letos smo izdali že X. zvezek z naslovom: „Igre in pesmi za otroška zabavišča in ljudske šole“. Vredil Ivan Mercina, učitelj na c. kr. deški vadnici v Gorici. S tem spisom se je odpomoglo nujni potrebi naših zabavišč in sploh se je v tej slovatveni stroki z njim ledina orala. Naši časopisi so je prav laskavo ocenili in priporočili vsem ljudsko-šolskim knjižnicam. Na razpolago ima družba še dokaj spisov, a dokler se ne razpečajo prejšnji spisi, ne kaže izdajati novih. Naše podružnice z razpečevanjem takih spisov so najboljše pospeševalke slovenskega slovstva.

Družba je pospeševala krščansko prosveto v smislu svojih nebeških zavetnikov sv. Cirila in Metoda tudi s tem, ker je rada usliševala prošnje za podaritev raznih knjig. Molitvenih, nabožnih, šolskih, poučnih in zabavnih spisov je družba prejela od mnogih darovalcev, druge, osobito šolske, je nakupovala, nekatere je imela pa v svoji zalogi.

Društvena ekspedicija, ki jo hvalevredno upravlja Ivan Bonač-eva knjigovoznica, razposlala je na vse kraje slovenske domovine, osobito ob mejah, od lanske skupščine do inclusive 1. avg. t. l. vкупno 13.349 knjig.

Pri naročevanju in razpošiljanju šolskih knjig je družbo podpirala „Narodna šola“ s svojim predsednikom deželnim poslancem Feliks Stegnar-jem, katerej tu javno izrekamo zasluženo zahvalo.

(Dalje sledi.)

Iz mestnega sveta ljubljanskega.

V Ljubljani, 18. sept.

Danes zvečer je mestni svet imel sejo. Župan je poročal, da je izrekel potom deželnega predsedstva cesarju sožalje v imenu mestne občine ob smrti nadvojvode Viljema in ob cesarjem rojstnem dnevu častitanje in v obeh slučajih je došla cesarjeva najmilostnejša zahvala.

Nato so se oddala najcenejšim ponudnikom dela za šolo na barju. Vsa dela bodo stala nekaj nad 14000 glđ. O tej stvari se je vnela mala debata.

Gospod ravnatelj Šubic se je izpodtikal, da je mestni šolski svet kar dela razpisal, ne da bi se bila stvar predložila mestnemu zboru. To je kratenje mestne avtonomije in njemu se zdi jako nevarno tako postopanje. Zida se lahko drago ali ceno šolska poslopja. V Ljubljani se bodo morala zidati poslopja za nemške šole in kdo ve, kakšna bode zahteval mestni šolski svet, če bode sam odločeval, kako naj se zida. On torej zahteva, naj se načrti podlože mestnemu zboru, da jih odobri.

Mestni odbornik Gogola je tudi tega mnenja, posebno, ker v poročilu tudi ni ničesa povedanega, kako se misli ozirati na razne pomiselke zdravstvenega sveta. Gospod Gogola je pa omenjal, da so se dela morala dvakrat razpisati, ker se prvič za zidarska dela ni nobeden oglasil. Drugi pot so naprosili gospoda Töniesia, da je napravil ponudbo. Vzrok temu pa je, ker mestna občina redno ne izplačuje podjetnikom. Jednemu je še dolžna nekaj od leta 1889., in družemu od 1892. Če tako pojde, še podjetnikov ne bode dobili, ali pa le za drag denar.

Ko je g. župan dal nekatera pojasnila so se oddala dela po nasvetu stavbinskega odseka.

Gospodu Filipu Zupančiču je mestni zbor dovolil, da svojo hišo nasproti muzeju sme sezidati 40 cm. višje, nego je sosedna.

Ponudba deželnega odbora o nakupu nekaterih stavbinskih parcel za muzejem na Tržaški cesti se je odklonila.

Proti prepovedi slovenskih napisov od strani deželnega odbora se je sklenilo pritožiti na upravno sodišče. Poročevalec g. dr. Tavčar je malo zasmehljivo v svojem poročilu pretresal določbo narodnega deželnega odbora. Dokazoval je, da je pritožba proti

odloku deželnega odbora dovoljena in tudi potrebna v varstvo mestne avtonomije, kajti če bi obveljala načela deželnega odbora, bi ta lahko naposléd razveljavil še volitev župana, ako bi mu ne ugajal, naj bi tudi že bil poprej cesar župana potrdil. Sploh je pa mnenju g. dr. Tavčarja ta prepoved neutemeljena, ker prvotni sklep, da se napravijo slovenski napisi je že dve leti star in je prišel v veljavo, ker niti pri deželnem odboru ni nikdo ugovarjal proti temu sklepu. Sedanji sklepi so le posledica onega veljavnega sklepa. Jednacega mnenja je bil tudi dr. Gogola.

Omeniti pa moramo, da niti ves napredni mestni zbor ni za to glasoval, in torej si moramo misliti, da je tudi mej naprednjaki nekaj nemškutarjev, ako je res vsak nemškutar, kdor ne spozna vse modrosti sklepa mestnega zbora, da se naj napravijo samo-slovenski ulični napisi. Sklenilo se je, da naj se izdela podarilno pismo glede podaritve mestne drevnice za stavišče novemu gimnazij-skemu poslopju, odobril odstop nekega sveta ljubljanski škofiji, ki je odstopila nekaj svoje njive vsled razširjenja državnega kolodvora. Odobrila se je pogodba z državno železnico zastrau oddaje vode in mestnega vodovoda za tukajšnji državni kolodvor. Železnica vzame slednje leto 30000 kubičnih metrov vode in plača zanjo 1500 glđ. Kar jo več potrebuje, jo plača po 5 kr. kubični meter. Gosp. Gogoli se je ta cena prenizka zdela, ali inženjer g. Hanuš in g. župan sta pojasnila, da je pogodba za mesto ugodna.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. septembra.

(Slovenske paralelke na mariborski gimnaziji) Letos se je v slovenski oddelek 1. gimnazijskega razreda vpisalo okoli 80 učencev. To je pač očeviden dokaz, da so slovenske paralelke na tej gimnaziji potrebne — da so pa potrebne ravno tako tudi v Celju, v kljub temu da so nemškimi liberalcem trn v peti.

(Zlata maša.) V torek 17. t. m. je obhajal na tihem v cerkvi sv. Katarine v Lomu nad Tržičem preč. gospod Simon Jan, župnik od sv. Trojice pri Cirknici, zlato mašo, kjer je pred 50 leti Bogu prvi-krat daroval daritev. Gospod zlatomašnik rodil se je leta 1819 in je bil posvečen v mašnika l. 1844. Na mnoga leta!

(Pokopališče so blagoslovili) po lepem nagovoru in slovesni sv. maši mil. gosp. prošt ljubljanski 18. t. m. v Podbrezjah. Med obilno azistenco smo opazili tudi veleč. g. dr. Stanonika in pa gosp. zlatomašnika Vohinca. Novi taborski zvon s svojimi tovariši, pritrkavanje pri župniški cerkvi in pa streljanje s topiči je dajalo Bogu zahvalo. Jaz pa pa naj izrečem pohvalo tudi Podbrežanom, ki so v svoji požrtvovalnosti v kratkem času darovali toliko v povzdigo svoje lepe župnije.

(Požar.) Dne 19. septembra, ob četrta na jedno uro zjutraj nastal je v kozolcu Janeza Ingliča v Spodnji Šiški ogenj in je škoda od kakih 50 do 100 gold. napravil. Zavarovan je pogorelec za 400 glđ. Le ker so požarne brambe iz Spodnje Šiške in iz Ljubljane hitro na pogorišče prihiteli, je bilo moč večje nesrečo odvrniti. Ogenj je nastal skoraj gotovo po zanikrnosti nekega memogredočega, ker kozolec stoji poleg steze.

(Tatvina.) Dne 17. septembra je bilo zjutraj ob 7. uri kajzarju Andreju Podvis-u iz Želj št. 22 (Zbilje) med časom, ko je bila njegava žena Liza z drugimi domačimi na polju, iz zaprte hiše oziroma iz nezaprte sobe pa zaprte skrinje po neznanih tatovih ukradeno blago in denar, skupaj vredno 26 glđ. 25 kr. Orožniki so tatú Janeza Zupana iz Kovorja zasledili, ga prijeli in sodnji oddali. Razun dveh kron je bilo vse drugo se pri njem dobljeno. — Dne 16. septembra proti 6. uri zjutraj je Jožefa Luzarju v Zalogu št. 3 med časom, ko je bila družina pri jutranji maši pri D. M. Polju, ukradel neki mladi cigan iz nezaprtega hleva rujavega, 14—15 pesti visokega konja, ki je na repu malo odrgnen. Cigan je baje s konjem pobegnil proti Kranju, ker je isti dan ob 2. uri popoldne tovarniški delavec Janez Tehovnik videl jezdit jezdeca na takem konju čez sorški most. Omenjeni cigan je že dne 15. t. m. po 8. uri zver skušal ukrasti pri Francetu Dimniku v Dolnji Zadobrovi 3 leta staro kobilo, katera se mu je pa odtrgala in prišla domov.

(Popravek.) G. Ant. Kalister, upravitelj pri g. Jos. Gorup-u nam piše z ozirom na naš članek objavljen v št. 193. z naslovom: „Boj za Podgrad“,

da Gorupovi dacarji v Podgradu in Pazinu niso dobili nobenega ukaza agitovati za to ali ono stranko ter da tudi upravitelj ni dobil v tem oziru nobenega navodila od svojega gospodarja ter tudi nobenega ni izdal svojim podrejenim. — Koliko da je na tem pojasnilu resničnega, mi seveda ne moremo vedeti. Zato pa prosimo svojega g. dopisnika iz Podgrada, naj nam o tem oziru pošlje natančnih podatkov.

(Imenovanje.) Dubovnik lavantinske škofije, č. g. Jakob Tajek, je imenovan vojaškim kapelanom v dopolnilni rezervi 87. pešpolka ter ob jednom prideljen službi v Gradcu.

(Podružnična cerkev sv. Jožefa na Čevcih) pri Dolenjem Logatci je bila po domačem podobarju Jersiču preteklo poletje primerno prenovljena.

(Mažarska pravičnost) Srbska cerkvena občina v Kikindi je tekom let nabrala 500.000 glđ., da bi si ustanovila svojo realko. Leta 1876. je mažarska gosposka ta kapital vzela v svoje varstvo. Skozi celih 7 let občina ni dobila ne izkaza ne računa o svojem denarju. L. 1883. došel jej je prvi izkaz, v katerem se je konstatovalo, da se je vsled neke pomote pri računu kapitala izgubilo za 150.000 goldinarjev 50.000 glđ. pa slavno stolno sodišče blagovolilo porabiti za administrativne stroške. — Leta 1885. pa se je občini sporočilo, da tudi ostalih 300.000 glđ. ni več v gotovini, temveč da so le še na popirju. — Vse je radovedno kaj bo mažarska vlada storila proti tej velikanski goljufiji. — Drug slučaj! — Pred 10 leti je v istem mestu umrl bogat Srb — Radković po imenu — kateri je svojemu narodu za mestno deklisko šolo volil 100.000 glđ. Za izvršitelja svoje poslednje volje je postavil srbsko šolsko društvo. Ko je zastopnik društva — Dr. Vukotič zahteval ta legat, naznanil mu je kraljevi notar, da umrli z besedami svojemu narodu ni mogel misliti na drugi narod nego na mažarski, ker v Ogerski sploh družega naroda ni nego mažarski. — Nastala je večletna tožba, katera je imela posledico, da se je s srbskim denarjem v Kikinki sezidala mažarska dekliska šola. — Ali ni to vnebovpijoče?

(Parni kotli za novo bolnico) pripeljali so se te dni in se odložili poleg poslopja, kjer se bodo udelali. Kotlov je čvetero dokaj velikega obsega.

(Novo vladno in druga poslopja.) Na prostornem stavbnem zemljišču kranjske stavbne družbe poleg Erjavčeve ulice in nove Tržaške ceste izbrala si je letos vlada prostor za novo lastno poslopje. Zemljišče je ondi pripravno in svet suh ter kaj ugoden. Stavba sama se bode zidala blizu oglja kjer se stikata imenovani cesti in bode dvonadstropna s tremi frontami. Ker so načrti že dodelani, prične se poslopje zidati prihodnjo pomlad. Tako dobi Ljubljana tekom prihodnjega leta dokaj kaj krasnih stavb: Narodni dom, višji gimnazij, vladno poslopje, novo deželno bolnišnico s svojimi 14 krasnimi, moderno urejenimi oddelki in cerkvico, drugo brambovsko vojašnico (vsaj do podstrešja), dve novi hiši ob Tržaški cesti, jedno ob cesti na Rožnik ter jedno vilo ondu. Razun tega se do tja morda tudi že ugodno reši vprašanje zastran novega poštnega poslopja.

(Novi vodovod.) Iz Knežaka dne 18. septembra Dobili smo zaželeni vodovod. Krasno je izpeljano to delo, v hitrici priteče po cevih voda iz daljave, radi hudega pritiska sta napravljena dva rezervoira. Preteklo nedeljo t. j. 16. septembra popoldne ob 4. uri ga je med slovesnim pritrkavanjem zvonov in mogočnim streljanjem preč. g. I. Vesel, dekan trnovski v spremstvu čč. gg. vikarija zagorskega in domačega župnika po cerkvenem obredu blagoslovil v pričo neštete množice ljudstva, med njo zapazil si odlično gospodo iz Postojine, Bistrice itd. Prisustvoval je tej slavnosti c. kr. okr. komisar iz Postojine, g. Parma. Vaščani so prej ta dan pokazali svoje veselje nad dobljenim vodovodom s tem, da so kolikor možno čedno in zalo okrasili vas. Knežak je bil zavil v praznično krilo. Raz hiš visele so raznobarvene zastave. Že predvečer slavnostnega dne je strel naznanjal sosedom, da bode v Knežaku drugi dan nekaj izvanrednega. Švigajoče rakete so krožile v prijazno noč ter s čarobno svojo lučjo razsvitljevale obzorje. Zjutraj na vse zgodaj bila je budnica po domači godbi, a v nedeljo zvečer po Ave Mariji razvil se je mirozov s krasnimi lampiončki spremljujoče godbe iz županove hiše po sredi vasi. R-s radi hitrice ni bilo sestavljenega posebnega programa za to slavnost, toda slavnost bolj privat-

nega značaja izpala je krasno, bila je prava ljudska veselica, ni bilo nič hrupa in vrišča, mirno in lepo se je vse končalo. Za to je pa naša dolžnost, da se tem potom prav toplo zahvalimo vsem, ki so pripomogli izvršiti za naš kraj tako velevažen in koristen vodovod, ki bode ne le nam, ampak še poznim potomcem našim prinašal zdravo pitno vodo.

(Slovenski otroški vrtec v Mariboru dovoljen.) Družbe sv. Cirila in Metoda slovenski otroški vrtec, združen z vadnico č. šolskih sestri v Mariboru, je s odločbo dež. šol. sveta v Gradcu z dne 22ega avgusta t. l., št. 5435, sedaj dovoljen. Vendar!

(Davica.) Iz Knežaka: Nadležna epidemična bolezen davica nas ni še zapustila; terjala je do sedaj nad 50 smrtnih žrtev. Vseh mrličev v fari je do sedaj 101, ker se težko osorej pripeti v veliko večji fari. Na poziv sl. c. kr. okr. šol. sveta se je pričel vsakdanje šole oznanil, pa kmalu je došel zopet dopis, v kojem se pričetek šole radi še trajajoče epidemije preloži na poznejši čas. Zeleni bi le, da bi zdravniška pomoč bila nam bolj pri rokah, a sedaj smo že dober mesec popolnoma sami sebi prepuščeni, na nas so pozabili. Radovedni smo, li bodo tudi pri davkih nas pozabili, mi bi pač radi, pa bode težko kaj, nas že poiščejo.

(Velikodušna ustanova.) Nadvojvoda Albreht je povodom jubileja 44. pešpolka napravil ustanovo za častnike in podčastnike tega polka. Daroval je v ta namen 60.000 kron.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 9. do 15. dne septembra je bilo v Ljubljani 21 rojenih in 14 jih je pa umrlo. Umrlo je 1 za grižo, 1 za jetiko, 4 za želodčnim katarom, 1 vsled mrtvouda, 1 vsled starostne oslabelosti in 6 za različnimi boleznimi. Meji umrlimi sta bila dva tujca in sedem iz zavedov. Zbolel je eden za škariatico in 1 za davico.

(Lokalne železnice na Štajerskem.) Dne 14. t. m. je bilo posvetovanje odbora za zgradbo železnice Maribor — Wies in Maribor — Ptuj. Posvetovanja so se med drugimi udeležili: Namestnik dež. glavarja dr. Radaj, dež. odbornik dr. Schmiderer, idr. Kokoschinegg, dež. poslanec Robič, ptujski župan Ornig, župan Nagy. Dr. Radaj je poročal, da je odbor zagotovil že 600.000 gld. garancijskega zaklada in je mestni zastop mariborski podpisal 12.000 gld. Na predlog dr. Radaja so sklenili, naj odbor nabira nadaljne prispevke k garancijskemu zakladu, v dogovoru z okr. zastopoma mariborskim in arveškim pripravi zemljiško odvezo in o tem poroča dež. odboru. Dalje naj stori potrebne korake za direktno zvezo Maribora s Ptujem. Posebna deputacija bode itrgovskega ministra prosila podpore.

(Amerikanski tek za stavo.) Pred nekaj tedni so v pričo nebrojne množice v Logansportu v severo-amerikanski državi Indiana 80letni starci za stavo tekali. Prvi dobitnik je znašal 200 gld. Oglašilo se je mnogo tekalcev — toda samo štirje so tekmovali. Prvi je polovico angleške milje v 5 min. 48 sek. pritekel 84letni Pucal, drugi pa 90letni Simons.

(Razpisano učno mesto.) Na štirirazredni deski ljudski šoli v Kranju razpisano je II. učno mesto s prejemki 2. plač. razreda. Prošnje doposlati so do 20. okt. letos na c. kr. okr. šolski svet v Kranju.

(Otrok utonil.) Dne 12. t. m. popoldne je šla Lucija Delavec iz Dvorja pri Kranju seno grabit ter vzela dveletno deklico seboj. Otrok se odstrani ter pade v potok, kjer ga žena najde mrtvega.

(Morskega volka) poldrugi meter dolzega, sta vjela dne 18. t. m. v Opatiji gg. dr. Illner in V. Naglas iz Ljubljane. Muzejski preparator g. Schulz je volka že pripravil ter ga razstavil za nekaj časa v muzeju.

Telegrami.

Vojska na Koreji.

Shanghai, 19. septembra. Kitajska mornarica, ki se je udeleževala boja v Korejskem zalivu, je bila dobila iz Foošoa več ladij na pomoč. Pomanjkanje prostora je oviralo bojevanje. Bitva je trajala šest ur. Na obeh straneh je več tisoč mrtvih in ranjenih. Zmagali so Kitajci.

Shanghai, 19. septembra. Pomorska bitva v Korejskem zalivu se je končala v prid Kitajcev. Japonci so se umaknili zgubivši štiri ladije. Zgubili so mnogo mrtvih in ranjenih. Četrta kitajska ladija, ki je baje izgubljena, je križarica „Kingyen“. Ostalo ki-

tajsko brodovje se je vrnilo po bitvi pri Vajhaj-Vaju. Admiral Ting in nemški major Hannechem sta bila ranjena, ne pa ubita.

Shanghai, 20. septembra. Po poslednjih poročilih so Kitajci pri Pingjangu zgubili 6600 mož.

Dunaj, 19. septembra. Poslednjih 24 ur ni na Moravskem nikdo zbolel za kolero. V Levovu je 1 zbolel, 1 umrl, 20 ozdravelo, v Krakovem 2 zbolela, v 19 galiških okrajih jih je 142 zbolelo in 77 umrlo, 90 ozdravelo, v Bukovini jih je 8 zbolelo, 6 umrlo in 5 ozdravelo.

Dunaj, 19. septembra. Deputacija iz župana in mestnih odbornikov je danes ob 80 letnici izročila častilno addresso bivšemu županu Felderju.

Dunaj, 20. septembra. „Wiener Ztg.“ objavlja, da je Florijan Hintner, suplent na ljubljanski višji gimnaziji, imenovan pravim učiteljem.

Levov, 19. septembra. Nadvojvoda Karol Ludovik in nadvojvodinja Marija Terezija odpotovala sta danes na Dunaj.

Bruselj, 20. septembra. Zbornica se je razpustila s kraljevim dekretom. Nove volitve so dne 14. oktobra.

Draždane, 20. septembra. Na povabilo cesarja Franca Jožefa je kralj Albert odšel preko Dunaja na Štajersko na lov.

Amsterdam, 20. septembra. Po uradnih poročilih iz Lomboka so Holanci vzeli mataramske utrdbe. Sovražnik se je hudo ustavljal in ima velike izgube. Holanci imajo štiri ranjence.

Spominjate se

„katoliškega sklada“

ob raznih prilikah!

Umrli so:

17. septembra. Marija Certanc, šolskega sluge hči, 13 let, sv. Jakoba trg 1, jetika.

V bolnišnici:

16. septembra. Jožef Žargi, čeljar, 36 let, plučni edem.
17. septembra. Ivana Margon, gostačeva hči, 5 let, atrofie. — Jožef Maro, gostač, 70 let, cachexia carcinomatosis. — Tomaž Logar, gostač, 57 let, pyelocystitis.
18. septembra. Janez Papež, delavec, 42 let, plućnica.

Tujci.

19. septembra.

Pri Slovci: Goldhammer, Schwab, Ausocz, Weiss z Dunaja. — Pleyer iz Trsta. — Zanier iz Št. Pavla. — Burgstaller iz Pulja. — Širca iz Žalca. — Polak iz Trbovelj. — Smolnikar iz Celovca. — Alavar iz Boglara. — Bast iz Laškega Trga. — Schwentner iz Brežic. — Ostertag iz Sežane.

Pri Matiču: Mandl, Klimpfinger, Abram, Birenz, Stegerer, Wagner z Dunaja. — Knezovich, Cervega iz Trsta. — Bloos Velepč iz Gradca. — Kastelic iz Kandije. — Premerstein iz Idrije. — Višnikar iz Ribnice. — Winterhalter iz Maribora. — Mitrovich iz Zadra. — Deu iz Postojne. — Schrey iz Jesenic. — Terbuhovič iz Male Loke. — Burbini iz Feldkirchen-a. — Namors iz Jesenic. — Modic iz Nove Vasi.

Pri Južnem kolodvoru: Stritof iz Starega Trga. — Colnar s Krškega. — Makša iz Mirne Peči. — Kavgič z Dunaja. — Batešič iz Lovrana. — Tatzel iz Opave. — Frankfurter z Dunaja. — Gorec iz Istre.

Pri avstrijskem caru: Sattler iz Črne Gore. — Zakrajsek, Mlekuš iz Starega Trga. — Tomšič iz Kopra. — Perne iz Tržiča.

Pri bavarskem dvoru: Šket iz Ribnice. — Erker z Mlake. — Falk iz Budimpešte. — Jeglič iz Gorice. — Reinger iz Teplice. — Feldstein z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dna	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.		740.5	10.6	sl. szap.	oblačno	1.50 dež
19. 2. u. pop.		739.3	16.6	sl. vzh.	del. jasno	
9. u. sveč.		739.3	10.0	"	del. oblač.	

Srednja temperatura 12.4 za 1.4° pod normalom.

Eksekutivne dražbe.

Marije Vodnik iz Pšate (terjatev 1574 gld. 91 kr.) posestvo (350 gld.) dne 13. okt. in 14. nov. v Ljubljani.

Mart. Obermana iz Vidošič (terjatev 88 gld.) posestvo (35 gld.) dne 5. okt. in 7. nov. v Metliki.

Luke Zajca iz Strme Njive (terjatev 32 gld.) posestvo (468) gld.) dne 10. okt. in 13. nov. v Litiji.

Jos. Keša iz Knežaka posestvo (1130 gld.) dne 15. okt. ponovitev v Ilir. Bistrici.

Janeza Torjana iz Harij posestvo (1820 gld.) dne 15. okt. (ponovitev) v Ilir. Bistrici.

Marije Vrh iz Jasena posestvo (700 gld.) dne 19. okt. (ponovitev) v Ilir. Bistrici.

Alojzija Grbca iz Verbovega zemljišče dne 1. oktobra (ponovitev) v Ilir. Bistrici.

Matije Šuklje-ja iz Bušnje Vasi posestvo (665 gld.) dne 6. okt. (ponovitev) v Metliki.

Vpis tvrdke.

Pri c. kr. dež. kot trg. sodišču tvrdka „Michael Deu“ (nemški), trgovina z mešanim blagom in žganjetoč; dalje: „Herman Berrer“ v Beli Peči kot drug tvrdka „Goepinger & Comp.“ v Beli Peči (nemški).

Izpraznjena je v Hinjah

služba organista in cerkovnika

ob enem. Želi se za to službo cecilijanec, ki ga je vodstvo orgljarske šole ljubljanske spoznalo za sposobnega.

Več se izve pri podpisanim župniku.

V Hinjah, dne 16. septembra 1894.

Fr. Zbašnik,

495 1-1

župnik.

Najsigurnejše in najboljše

nalaganje glavnice

je v

4% zastavnih pismih gališkega zemljiško-kreditnega društva.

Isti osiguravajo

več nego 4odstotno obrestovanje

ter so

pupilarno varna, davka in fatiranja prosta, sposobna za kavcije,

posebno za vlaganje častniških ženitvenih kavolj; razven teh prednostij je vrednost vsacih 100 gld. zastavnih pism osigurana z gld. 253.33 hipotekarne vrednosti.

Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri

J. C. Mayerju, menjalnica in bančni zavod v Ljubljani. 295 30

Koverte s firmo

priporeča

Katoliška Tiskarna

po nizkeji ceni.

VI. zvezek:

POVESTI

ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.

Dobé se še II., III., IV. in V. zvezek.

V zalogi podpisanca je izišla pred kratkim knjižica:

Stariši, podpirajte šolo!

Nekoliko besedij v skupnem vzgojnem delovanju domače hiše in šole.

Druga po vsem predelana, popravljena in pomnožena izdaja.

To delce, o katerem se je ocena vseh slov. listov, ki so jo knjižno omenjali, prav pohvalno izražala, ima namen, pospeševati in utrjevati med domačo hišo in šolo za vzgojo naše mladine toli potrebno složnost in sporazumljenje. Blaga namenba, kateri služi rečena knjižica, nagnila je že l. 1889 (ko je izišla prva izdaja) več okrajnih šolskih svetov, da so delce priporočili v nakup njim podredjenim krajnim šolskim oblastvom.

Opozarjamo na omenjeno brošurico slovenske stariše sl. krajne šolske svete ter sploh vse prijatelje šole in narodne omike.

Delce se naroča pri pisatelju v Središču ter pri vseh večjih knjigotročih po Slovenskem.

Cena: 1 komad 12 kr., 25 iztisov 2 gld. 75 kr., 50 izvodov 5 gld. in 100 izvodov 9 gld.

Na željo se pošlje knjižica tudi na ogled.

Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.

438 5-4

Anton Kosi,

učitelj v Središču. (P. Polstrau, Steierm.)

Tovarniško zalogo
šivalnih strojev

in
pristrojev

za vozarenje

ima

IVAN JAK

v Ljubljani, Dunajska cesta 13.

Centki zastoj in franko.

Leopold Tratnik

prej M. Schreiner,

pasar in zlatar,

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27,

priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in slav. občinstvu svojo

najstarejšo in najboljšo urejeno delavnico za izdelovanje različne

cerkvene posode in orodja.

Vsakatero naročilo izvrši kar možno hitro natančno po cerkvenih pravilih in lepih vzorcih v raznih slogih. — Na željo prečast. in spošt. naročnikov pošlje načrte ali že izgotovljene predmete rad vsakomur na ogled.

Staro blago popravi, prenovi, pozlati, posreabri in poniklja po najnižji ceni. 311 26-17

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Kurjeočesno tinkturo.

Bolečine pomirljivo sredstvo pri kurjih očesih in pri trdi koži na nogi. Ima to prednost, da se s to tinkturo kar s ščetko pomaže

bolni del na nogi. — Stekleničica z rabilnim navodom in ščetko velja 40 kr., tucat 3 gld. 50 kr.

Cvet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Marijacejske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucati 4 gld. 80 kr.

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanju in skaženi želodec. — Škatulja 21 kr., 1 zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobijo v 292 19

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

Po znižani ceni!

Drobtinice

Uredil dr. Fr. Lampe. — Izdala katol. družba za Kranjsko.

Letniki XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI po 60 kr., letnik XVII 80 kr., po pošti 10 kr. več.

Zanimiva vsebina z nekaterimi slikami. — Primerna knjiga za slovenske družine.

Dobivajo se v „Katoliški družbi za Kranjsko“ v Ljubljani, Stari trg št. 13.

Napravo betonskih kanalov

iz portlandskega in romancementskega stolčnega betona za mesta, tovarne in zasebne hiše (tudi grebeničnih jam iz cimenta)

vodovodov

prevzemlje betonsko-stavbeno podjetje in tovarna za cement

Ferd. Hruza & Udalrich Rosenberg v Pragi.

Kaj več pové

Ferd. Hruza v Ljubljani,

Poljanski nasip šte. 12. 491 6-1

Dobro se izplačljivi papir za nalaganje.

6%no
bolgarsko
državno
hipotekarno
posojilo.

V zlatu obrestljivo in povračljivo.

Hipotekarno zagotovljeno s prvo hišnoteko na železnici Rušuk-Varna in Kaspijan-Sofija-Kistendil in na pristanišča Burgas in Varno.

Se more podražiti, ker te obligacije stojé še kach 8 odstotkov pod zlatim pari-kurzom in je torej pričakvati da se jim poviša kurz, posebno ker veliko dohodkov donasajo.

Popolno davka in pristojbin je prosto za sedaj in za vso prihodnjost.

Donaša po sedanjem kurzu okolu 6%, odstotka.

Po dnevnem kurzu dobi se pri 58 40-34

menjarnični delniški družbi

„Mercur“

Dunaj, Wollzeile 10.

Le še malo predstav.

Cirkus Henry

v Ljubljani, poleg Lattermannovega drevoreda.

Danes v četrtek dne 20. septembra 1894

brilantna predstava.

Novi nastopi.

I. nastop odlične angleške jahalne umetnice Miss Mary Hosh iz cirkusa Benz.

Novo!

V Ljubljani se še ni videlo:

Cudež dresure

Novo!

„Monstre-Tableau“

s 30 konji in jednim slonom, ki se ob jednem predstavijo na jahališču. Izvirna dresura ravnatelja Henry-ja.

NB. Po neskončnem trudu se mi je posrečilo sestaviti ta prizor, ki je pač jedini, in se nadejam, da velečastitemu občinstvu nekaj posebnega ponudim.

Pol ure pred predstavo koncert, katerega izvaja domač orkester.

Jutri v petek dne 21. septembra 1894

494 1

Velika predstava.

Dunajska borza.

Dne 20. septembra.

Skupni državni dolg v notah	99 gld. 05 kr.
Skupni državni dolg v srebru	98 " 95 "
Avstrijska zlata renta 4%	124 " 60 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97 " 85 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 40 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	97 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1039 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	372 " 25 "
London vista	123 " 75 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 " 77 1/2 "
20 mark	12 " 15 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 86 "
Italijanski bankovci	45 " 15 "
C. kr. cekini	5 " 88 "

Dne 19. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. 75 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 50 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96 " 35 "
Tisinske srečke 4%, 100 gld.	143 " 60 "
Dunavske vranavne srečke 5%	127 " 50 "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 " 25 "
Posojilo goriškega mesta	— " — "
4% kranjsko deželno posojilo	67 " 50 "
Zastavna pisma av. ostr. zem.-kred. banke 4%	98 " 50 "
Prijoritete obveznice državne železnice	222 " — "
" " južne železnice 3%	163 " 25 "
" " južne železnice 5%	128 " 50 "
" " dolenskih železnice 4%	98 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 70 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	69 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	71 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	51 " 50 "
Ljubljanske srečke	25 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	170 " 60 "
Akcije Ferdinandovesev. železn., 1000 gl. st. v.	3245 " — "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	493 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	118 " 10 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	75 " — "
Montanska družba avstr. plan.	85 " 76 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	178 " — "
Papirnih rubljev 100	133 " 75 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšeza dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.

naloženih glavnic.